

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Примак Г.В. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса)

Розглянуто умови формування прибутку будівельного підприємства, проведено аналіз використання виробничого потенціалу підприємства щодо його рентабельності

Основні напрями розвитку будівельного комплексу формуються, виходячи з основних завдань довгострокової стратегії, проголошеної президентом України у своєму Посланні до Верховної Ради України "Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки" та Програми діяльності Кабінету Міністрів України щодо розвитку будівельної галузі[1].

Розрахункові дані держкомстату України показали, що у 2003 році за рахунок усіх джерел фінансування освоєно капітальних вкладень на суму 49,6 млрд. грн., це на 27,7 відсотка більше, ніж у 2002 році. Питома вага витрат на будівельно-монтажні роботи у 2003 році у загальному обсязі освоєних капітальних вкладень знизилась до 38,6 % проти 39,8% 2002 році.

В той же час, аналіз прибутковості дозволяє зробити висновок про незадовільну результативність діяльності підприємств будівельного комплексу незалежно від форми власності (рис. 1).

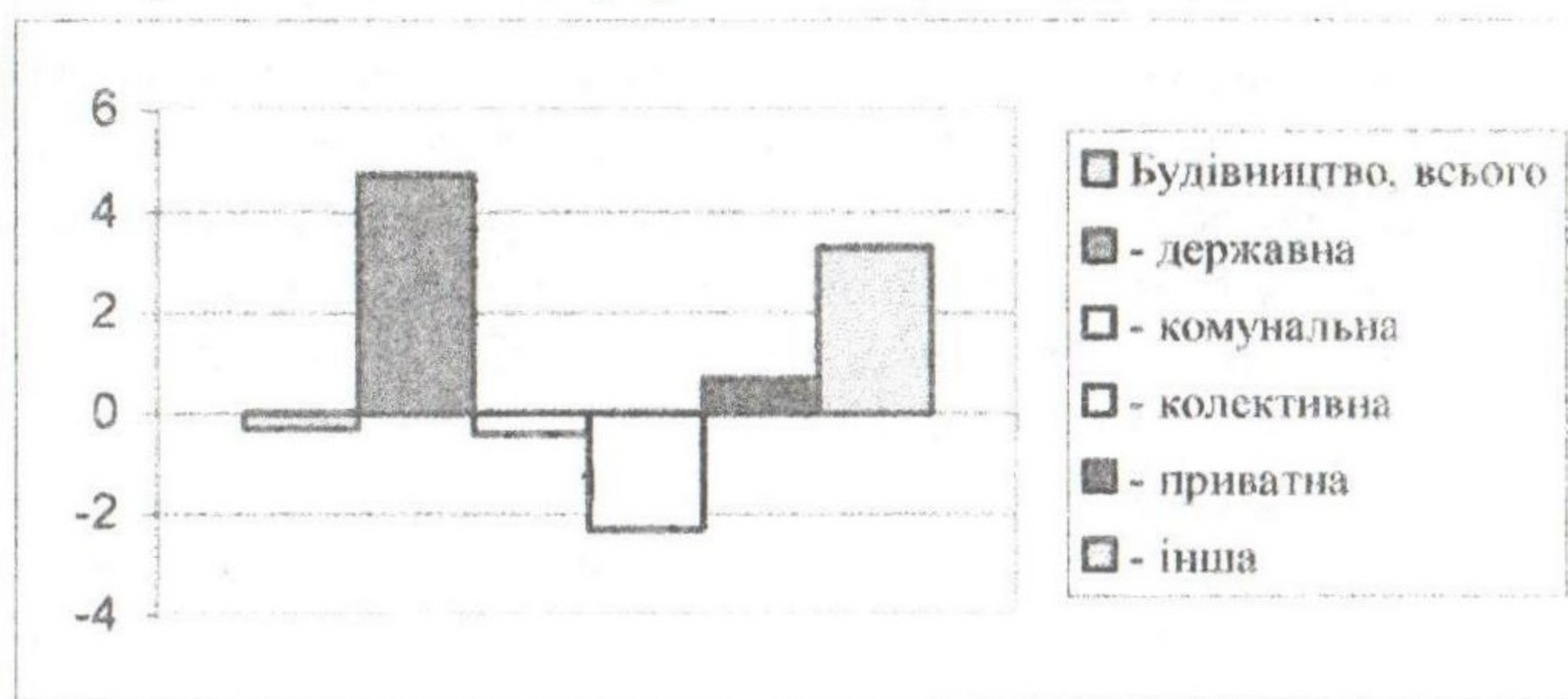

рис.1. Рентабельність (збитковість (-) підприємств і організацій у будівництві за формами власності.

Наведені дані свідчать про те, що результативність діяльності у будівельному комплексі, яка визначається через показники рентабельності виробництва має від'ємне значення. При цьому позитивні результати, які спостерігаються у державному секторі не може суттєво впливати на кінцеві здобутки в галузі.

У загальному обсязі освоєних капітальних вкладень частка Управління капітального будівництва (УКБ) незначна: за 9 місяців 2003 року вона склала лише 1,3 % (356,8 млн. грн.). У розрахунку на одного працівника УКБ обсяг освоєних капітальних вкладень в середньому по Україні становив 0,6 млн. грн. Частка капітальних вкладень, освоєних УКБ за рахунок коштів Державного бюджету, склала 3,5% від загального обсягу таких коштів, освоєних в цілому по Україні, а в Дніпропетровській, Луганській та Рівненській областях цей показник становив лише 0,5%, 0,7% та 1% відповідно.

Дещо краща ситуація щодо інвестиційної діяльності місцевих бюджетів,- частка УКБ склала 17,6% від сумарного обсягу цих коштів, освоєних в цілому по Україні. Із обсягу капітальних вкладень, освоєних за 9 місяців у житловому будівництві, - 3,6 млрд. грн., частка капітальних вкладень, що освоєна управліннями капітального будівництва обласних державних адміністрацій (63,7млн. грн.), становила 1,8 %. При цьому, УКБ Запорізької, Івано-Франківської, Сумської, Хмельницької та Чернівецької обласних державних адміністрацій протягом звітного року взагалі не приймали участі у житловому будівництві, що здійснювалось у регіоні. Додатково слід зазначити, що капітальні вкладення спрямовувались, в основному, на придбання машин, механізмів, обладнання та устаткування, в той час як оновлення пасивної частини основних фондів скоротилось.

Відсутність єдиної в галузі структури, яка б у повній мірі володіла ситуацією про стан будівництва всіх об'єктів у регіоні, які споруджуються із залученням коштів бюджетів всіх рівнів, не дозволяє концентрувати кошти на пускових об'єктах та об'єктах з високим ступенем будівельної готовності і призводить до розпорошеності коштів державного та місцевих бюджетів. Ці проблеми держава повинна врегулювати, починаючи з менших елементів, тобто з підприємства. Для цього необхідно поліпшити склад та структуру витрат, які безпосередньо впливають на величину прибутку, а це – найголовніша мета кожного підприємця. Отже основними напрямками поліпшення стану у будівництві є підвищення обсягів виробництва та реалізації продукції і удосконалення системи формування витрат.

Аналіз фінансово-економічної діяльності ПМП “Родник” показав, що у цього підприємства дуже низький рівень використання основних фондів, завеликі матеріальні витрати, низька заробітна плата. Для поліпшення його стану, як і багатьох інших підприємств, необхідно проводити ряд засобів. Результати діяльності підприємства свідчать про те, що темпи зростання чистого доходу від реалізації продукції співпадають з темпами росту собівартості продукції. Наслідком цього є відсутність збільшення валового прибутку та проявлення тенденцій до скорочення рентабельності продукції. Рівень рентабельності доволі низький – 6,8%, що обмежує базу розвитку підприємства.

Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів показав наступне: при збільшенні середньорічної вартості основних виробничих фондів на 17,2 тис. грн., фондівіддача зменшилась на 25,6%, а фондоємність збільшилась. В той же час замалі рівні фондоємності – 0,02грн. свідчать про необхідність підвищення якості і кількості залучених основних виробничих фондів. При незмінних матеріальних витратах спостерігається незначне зменшення матеріалоємності продукції, але її рівень є дуже великим і це пов’язано з тим, що в структурі витрат матеріальні мають понад 70%.

Використання трудового потенціалу показує, що на підприємстві мало уваги приділяється мотивації праці. Середньомісячна заробітна платня удвічі менша, ніж середня по галузі, яка складає 546 грн.[2]. Але темпи зростання оплати праці значно перевищують темпи зростання виробітку. Отже, за такими умовами відсутня база до розширення виробництва.

Коефіцієнт оборотності знизився майже у 5 разів, що призвело до відповідного зростання періоду оборнення обігових коштів, що також не сприяє підвищенню обсягів прибутку. Наслідок цього – значне зниження рівня рентабельності виробництва та використання усіх складових ресурсного потенціалу.

Висновок. Резерви зростання результативності виробництва на ПМП “Родник” містяться у вдосконаленні виробничого потенціалу, яке за окремими ресурсами здатне привести до проявів мультимедійного ефекту. Джерелом коштів для розвитку є удосконалення використання матеріальних ресурсів, застосування лізингу, що в кінцевому результаті дозволить підвищити заробітну плату в результаті збільшення обсягів виробництва. А саме збільшення є результатом оптимізації сполучення вказаних ресурсів.